Kuratorium Oświaty w Lublinie

KOD UCZNIA

ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ ROK SZKOLNY 2013/2014

ETAP SZKOLNY

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 17 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. Nie używaj korektora.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Czas pracy:
60 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 40
Do następnego etapu zakwalifikujesz się, jeżeli uzyskasz co najmniej 36 punktów.

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba punktów										
Nr zadania	11	12	13	14	15	16	17	Razem		
Liczba punktów										

Zatwierdzam

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Ewa Zakościelna
mgr Ewa Zakościelna

Kurator Oświaty
w Lublinie
1213
mgr Krzysztof Babisz

1. Przyporządkuj rodzaj pisma do właściwej cywilizacji. ***(1 punkt)***

Źródła ilustracji: *internet*.

1)

2)

3) 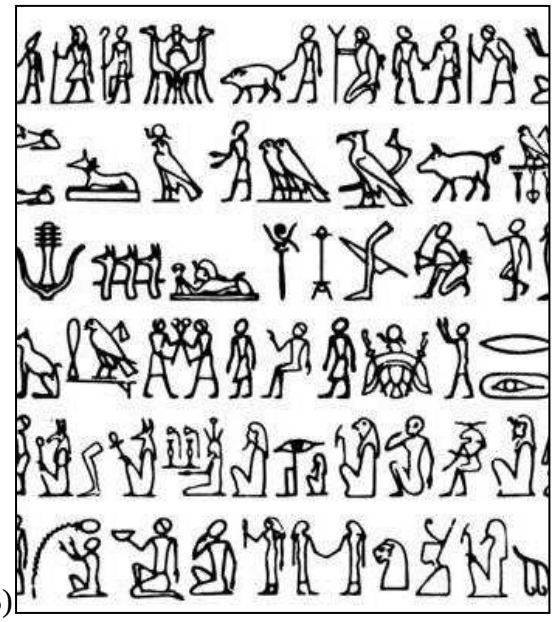

4) 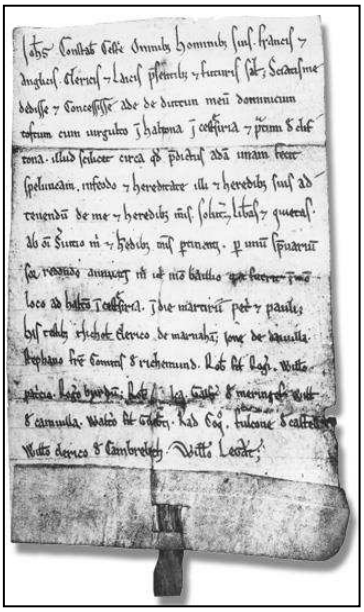

Krąg cywilizacyjny	Nr pisma
Mezopotamia	
Egipt	
Chiny	

2. Zapoznaj się z poniższym tekstem i korzystając z wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania. ***(3 punkty)***

Herodot, *Dzieje,* cyt. za: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 24-25.

„[…] Następujące przywileje nadali […] swoim królom: dwie godności kapłańskie, Zeusa Lacedemońskiego i Zeusa Niebiańskiego, oraz prawo wydawania wojny jakiemu zechcą krajowi; […]. Kiedy zaś wyruszają w pole, pierwsi idą królowie, jako ostatni wracają. Stu wybranych mężów strzeże ich na wyprawie. Bydląt ofiarnych biorą na wychodnym tyle, ile zechcą, ze wszystkich zaś ofiarowanych [zwierząt] otrzymują oni skóry i grzbiety. To są ich prawa na wojnie.

W czasie pokoju zaś przyznaje się im jeszcze następujące: jeżeli składa się publiczną ofiarę, zasiadają do uczty naprzód królowie i naprzód się ich obsługuje, przy czym podaje się każdemu z nich dwa razy większą porcję wszystkiego aniżeli reszcie biesiadników. [...] do nich [królów] należą skóry ofiarowanych zwierząt. [...] Wyłącznie królowie wyrokują w następujących sprawach: kogo ma poślubić dziewica, która odziedziczy cały majątek po ojcu, jeżeli ojciec już jej nie zaręczył. Zasiadają oni w radzie gerontów, których jest dwudziestu ośmiu. Jeżeli zaś nie zjawią się, wtedy ci z gerontów, którzy są z nimi najbliżej spokrewnieni, mają przywileje królów, ile że oddają dwa głosy, a trzeci we własnym imieniu. [...] Oto jeżeli zemrze król Lacedemończyków, muszą z całej Lakonii […] obowiązkowo przybyć na pogrzeb periojkowie w oznaczonej liczbie. Gdy więc ich, helotów […] zgromadzą się liczne tysiące, wtedy pospołu z żonami tłuką się gorliwie po czole i podnoszą niezmierny lament, utrzymując za każdym razem, że ostatnio zmarły król był najlepszy”.

a) Kompetencje władzy jakiego starożytnego państwa zostały opisane w powyższym fragmencie? .....

b) Jaką nazwę nosiła opisana w tekście rada gerontów? .....

c) Napisz, kim byli opisani we fragmencie heloci .....

.....

3. Uporządkuj chronologicznie poniższe wydarzenia od najdawniejszego, wpisując cyfry od 1 do 5. ***(1 punkt)***

… bitwa pod Maratonem

… bitwa pod Termopilami

… panowanie Oktawiana Augusta

… pierwsze igrzyska olimpijskie

… założenie Rzymu

4. Wpisz w puste miejsca nazwy kolejnych etapów awansu chłopca, który chciał zostać rycerzem. ***(1 punkt)***

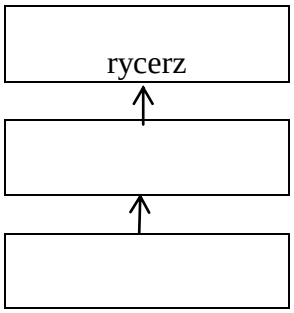

5. Na podstawie opisów i ilustracji wpisz, o kim jest mowa. ***(4 punkty)***

Tekst: *Encyklopedia szkolna WSiP. Historia*, wyd. 4 zm. i rozsz., Warszawa 2004, s. 17, 139, 620, 352.
Źródła ilustracji: *internet*.

a) .....
- ur. 356 p.n.e., zm. 323 p.n.e., następca i syn Filipa II […] i Olimpias […]; wychowanek Arystotelesa. […] był genialnym taktykiem i strategiem, a także świetnym politykiem. Jego dzieło nie było trwałe; po [jego] śmierci monarchię podzielili między siebie jego wodzowie diadochowie. Z [jego] wyprawami zaczął się nowy okres w dziejach Greków, nazwany w czasach nowożytnych hellenizmem.

b) .....
- ur. 100 p.n.e., zm. 44 p.n.e. […] wódz, polityk, pisarz. Przyczynił się do rozszerzenia granic państwa […]. W 44 p.n.e. został obwołany dyktatorem dożywotnim. Ograniczył wyzysk prowincji, dokonał reformy kalendarza […]. Posunięcia te, jak i wyjątkowy charakter [jego] władzy spowodowały zorganizowanie spisku, w wyniku którego został on zamordowany 15 III (idy marcowe) w gmachu senatu przez Brutusa. […]

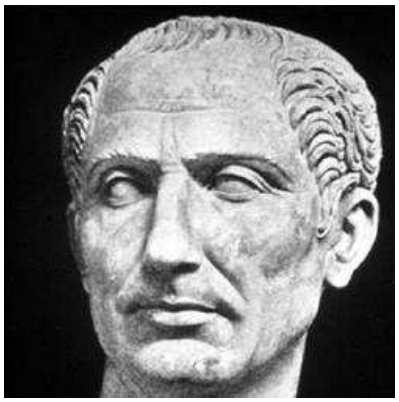

c) .....
- ur. ok. 495 p.n.e., zm. 429 p.n.e., polityk […]. Sprawując urząd stratega, faktycznie od 443 p.n.e. kierował państwem. […] zradykalizował demokrację […] wprowadzając wynagrodzenie dla sędziów i członków Rady Pięciuset. Na [jego] czasy przypada rozkwit nauki i literatury; żyli i tworzyli wtedy […] Sofokles i Eurypides, […] Fidiasz, […] Sokrates i Anaksagoras, […] Herodot. […]

d) .....
- ur. 742, zm. 814, król […], cesarz […]. Po śmierci brata Karlomana (771) […] podporządkował sobie jego ziemie, skupiając w swoich rękach dawne państwo Pepina Małego. […]. W trosce o rozwój gospodarczy kraju […] przeprowadził reformę monetarną (bił jedną dla całego kraju monetę – denar). Popierał rozwój szkolnictwa i nauki, przyczyniając się do ożywienia kultury […]. Po [jego] śmierci nastąpiło rozluźnienie spójności państwa […], a potem jego rozpad (843).

6. Wybierz spośród niżej wymienionych bóstw i przyporządkuj do grupy czczonych w starożytnej Grecji albo Rzymie, wpisując ich imiona do tabeli. Uwaga! Jedno z bóstw nie należy do żadnego z kręgów cywilizacyjnych podanych poniżej. ***(2 punkty)***

Afrodyta, Ares, Kriszna, Mars, Minerwa, Neptun, Posejdon, Wenus

Grecja	Rzym

7. Uzupełnij tabelę, wpisując trzy daty i wydarzenia uznawane za umowny koniec średniowiecza i początek epoki nowożytnej. ***(3 punkty)***
Źródło definicji: *Encyklopedia szkolna WSiP. Historia*, wyd. 4 zm. i rozsz., Warszawa 2004, s. 891.

średniowiecze, w historiografii okres między schyłkiem starożytności (umownie od 476 n.e.) a początkiem okresu nowożytnego (XV w.). Termin „średniowiecze" wprowadzili humaniści, a spopularyzował go w XVII w. profesor uniwersytetu w Halle A. Cellarius (Keller) w swym podręczniku historii powszechnej. […] Ś. nie jest epoką jednolitą […]

Data	Wydarzenie

8. Wpisz przy pojęciu właściwą cyfrę definicji. ***(2 punkty)***
Pojęcia za: W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z almanachem*, Warszawa 2000, s. 252, 426, 450, 539.

a) cela ……
b) refektarz ……
c) skryptorium ……
d) wirydarz ……

1) jadalnia w klasztorze i seminariach duchownych
2) pokój do pisania, charakterystyczny zwłaszcza dla większych średniowiecznych ośrodków produkcji ksiąg, w szczególności benedyktyńskich
3) miejsce zebrań zakonników
4) czworoboczny dziedziniec (ogród) klasztorny, otoczony zazwyczaj arkadowymi krużgankami
5) pomieszczenie mieszkalne w klasztorze

9. Rozpoznaj średniowiecznych władców Polski i wpisz daty ich panowania. ***(3 punkty)***
Źródło ilustracji: www.wikipedia.org.

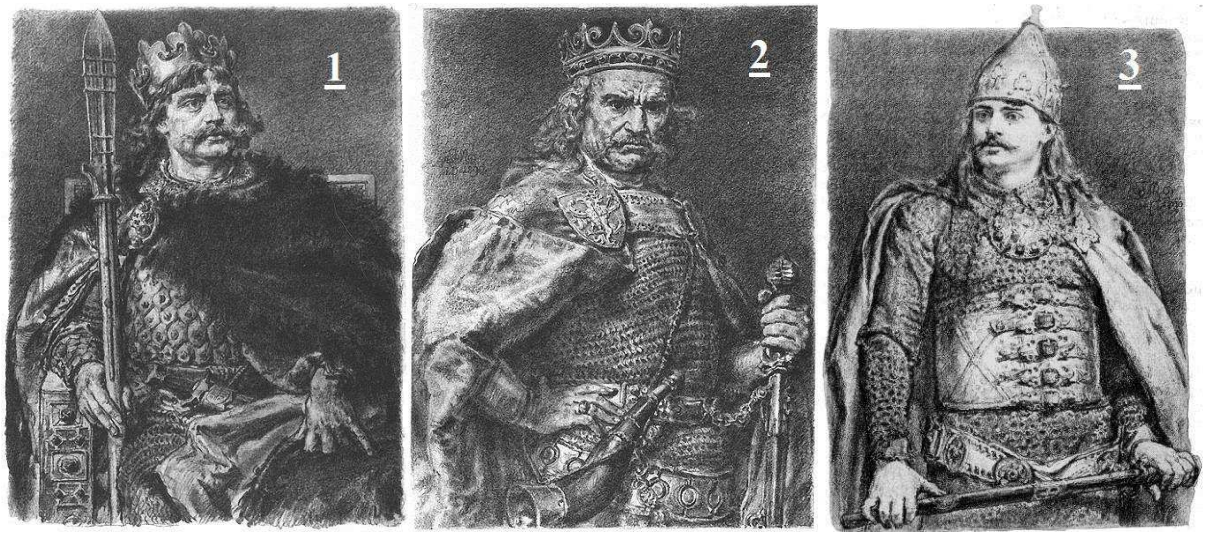

Lp.	Władca	Lata panowania
1		
2		
3		

10. Uzupełnij drzewo genealogiczne i odpowiedz na pytania. ***(4 punkty)***
Źródło: *Poczet królów i książąt polskich*, red. A. Garlicki, wyd. 8, Warszawa 1990.

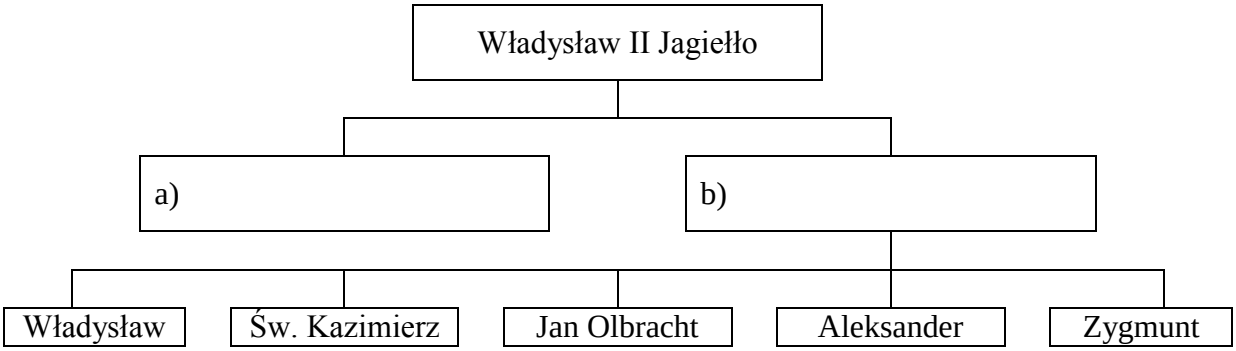

c) Kiedy i gdzie zmarł najstarszy syn Władysława II Jagiełły .....

d) Podaj nazwę wojny o Pomorze Gdańskie, jaką toczył młodszy syn Jagiełły .....

11. Nazwij właściwie wskazane elementy zbroi rycerskiej. ***(2 punkty)***

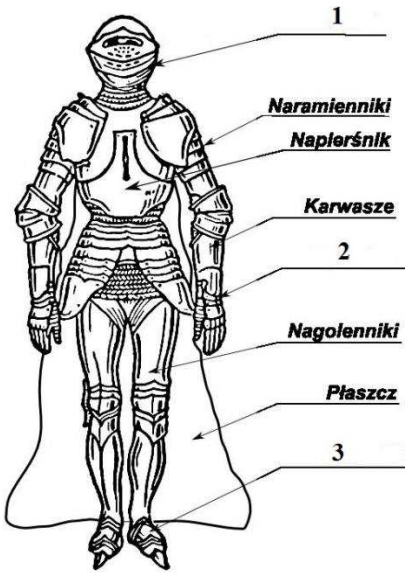

Źródło ilustracji:
http://wikipedia.arkadia.rpg.pl/view/Zbroja

Nr elementu	Nazwa elementu zbroi
1	
2	
3	

12. Rozpoznaj style architektoniczne przedstawionych budowli i wpisz epokę historyczną, w której powstały. ***(3 punkty)***

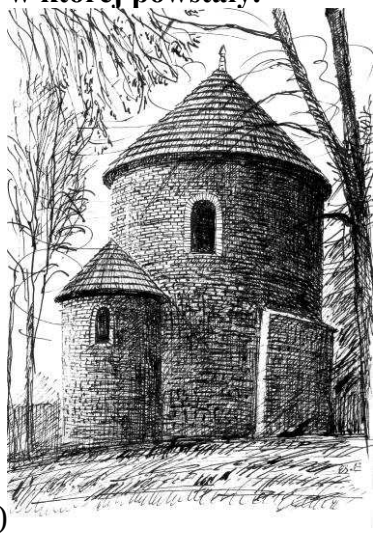

1)

Źródło: http://architektura3.republika.pl/rotunda_Cieszyn.jpg

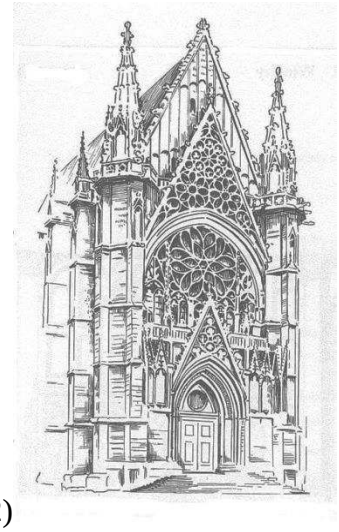

2)

Źródło: http://pldocs.docdat.com/docs/index-54447.html

3)

Źródło: http://www.oarchitekturze.republika.pl/piotr.jpg

Lp.	Styl	Epoka historyczna
1		
2		
3		

13. Zapoznaj się z poniższą mapą i wpisz nazwy czterech państw sąsiadujących z Polską w czasach panowania Kazimierza III Wielkiego.

(2 punkty)

Źródło: *http://historia.opracowania.pl/podstawowa/pa%C5%84stwo_kazimierza_wielkiego/*

Lp.	Nazwa państwa
1	
2	
3	
4	

14. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i odpowiedz na pytania. ***(2 punkty)***

Źródła i materiały do nauczania historii, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 84-85.

„Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe z Kadyksu przybyłem na Morze Indyjskie i odkryłem tam bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie naszego najmiłościwszego króla przez uroczystą proklamację i zawieszenie flagi hiszpańskiej. Pierwszą z owych wysp, którą Indowie nazywają Guanahani, nazwałem San Salvador z wdzięczności dla Zbawiciela. […] Gdy więc zbliżyliśmy się do wyspy […] Joanny, jechaliśmy wzdłuż jej wybrzeży w kierunku zachodnim, ale nie znalazłszy jej końca, byłem skłonny uważać ją nie za wyspę, jeno za część lądu stałego, Chataj [Chiny].”

I. Autorem tego listu jest
a) Bartolomeo Diaz.
b) Vasco da Gama.
c) Krzysztof Kolumb.
d) Amerigo Vespucci.

II. Autor opisuje okoliczności odkrycia
a) Ameryki.
b) Australii.
c) Indii.
d) Chin.

15. Uzupełnij luki I, II i III w poniższym tekście, przyporządkowując do każdej z nich właściwe określenie spośród oznaczonych literami a-c. ***(3 punkty)***
Źródło: *Encyklopedia szkolna WSiP. Historia*, wyd. 4 zm. i rozsz., Warszawa 2004, s. 750-751.

Reformacja […] ruch religijno-społeczny w XVI w. w Europie, wywołany kryzysem Kościoła katolickiego. […] Reformację zapoczątkowało wystąpienie **I.** ……, który w **II.** …… roku ogłosił w Wittenberdze 95 tez przeciw katolickiej nauce o odpustach […]. Osobny nurt reformacji, **III.** ……, powstał w Anglii w 1534 roku.

I.	a. Jana Kalwina	b. Marcina Lutra	b. Ulricha Zwinglego
II.	a. 1517	b. 1529	b. 1534
III.	a. anglicyzm	b. anglikanizm	b. anglofil

16. Wybierz spośród podanych i wpisz do tabeli odpowiednie cyfry oznaczające przyczyny albo skutki krucjat. ***(2 punkty)***

1) dążenie do zdobycia nowych ziem;
2) osłabienie Cesarstwa Bizantyńskiego;
3) powstanie zakonów rycerskich;
4) wezwanie papieża Urbana II;
5) wyprawa Normanów na Anglię.

Przyczyny	Wydarzenie	Skutki
	krucjaty	

17. We właściwe miejsce wpisz, czy zdanie jest prawdziwe (PRAWDA) czy fałszywe (FAŁSZ). ***(2 punkty)***

Zdanie	Prawda/Fałsz
Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską w 1346 roku.	
W demokracji szlacheckiej dominujący wpływ na rządy miała szlachta poprzez sejmiki i sejm.	